

יום	יום לחדש	יום מזהר"א	ליקוטי הלכות ה"ח	ליקוטי משנה ברורה ה"ד	ליקוטי עצות	שולחן ערוך אבן העזר
שבת	י"ד	נו.	קסו	חזרה	תנח-תנ	סי'ן סע'א
א	ט"ז	נוז.	קסז	רמו:	תנח-תנו	סי'בג
ב	ט"ז	נה.	קסח	רמו.	תנח-תנח	סי'ד.ה
ג	י"ז	נה:	קסט	רמו:	תנח-תס	סי'ז.ה
ד	י"ח	נט.	קע	רמה.	תסא-תסב	סי'ה.ט
ה	י"ט	נט:	קעא	רמה:	תסג-תסד	סי'יא
ו	כ'	ס.	קעב	חזרה	תסה-תסו	סי'א.ב

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

169 | פרשת בהעלותך | י"ד סיון ה'תש"פ

מוזדים אַנְהֵנוּ לָךְ!

על אותו טלית ותפילין הנתון תחת בית שחין בכל בוקר, ועל אותה אמירת 'שמע ישראל' בשחרית וערבית, ועל כל שאר המצוות הפשוטות הללו שמתגלגלות תחת ידינו ערב ובוקר וצהריים - על כך ראוי לתת את התודה וההודאה האמיתית והעמוקה, פי כמה מאשר על ישועה גשמיית.

ולא רק מי שזכה לקיים מצוות אלו בהתורמות ודבקות נפלאה אלא גם לפשוט שבפשוטים שמקיימם כפי שמקיים, ראוי לו להודות והלל על כך בלי סוף. וכפי שממשיך שם: "בכל מה שעובר עלי, יהיה איך שיהיה, אפילו אם רואה שהוא בעצמו החייב מאד במעשיו שאינם טובים, אף על פי כן, אין אדם אפילו הגרוע שבגרועים שאין הקדוש ברוך הוא גומל עמו חסדים נפלאים בכל יום. ואם ירצה להסתכל יראה הרבה בעיניו ויזכור את עצמו היטב כמה מעלות טובות למקום עליו. וכבר אמרנו כמה פעמים שכל מה שזכה האדם לאיזה מצוה ולאיזה נקודה טובה בוודאי אינו נאבד לעולם, ועל זה תיקנו לנו לומר ב'נשמת', אילו פיננו מלא שירה וכו', כי אין כל העולם כולו עם כל תאוותיו וייסוריו והבליו כדאי כנגד נקודה אחת של מצוה אחת שכל אחד מישראל זוכה בכל יום!".

"כל העולם כולו עם תאוותיו והבליו" - - - איה סופר ואיה שוקל שיכול לגולל את הטמון במילים ספורות אלו; עולם ומלואו של תאוות ממון, עסקים ומסחרים חובקי זורועות תבל, מדינות וארצות, והכל בטל ומבוטל כעפרא דארעא, ואפילו 'לא כדאי', נגד נקודה אחת שהגרוע שבגרועים זוכה על ידי המצוות שנעשות בכל יום!

חג השבועות חלף עבר, אך עלינו לעצור ולהודות על אוצר-אוצרי-האוצרות שנפתח לנו ביום הנשגב הזה! בכל רגע ורגע ובכל נשימה ונשימה או מוכנים ומזומנים לזכות באלפי נקודות טובות עליונות כבירות ומופלאות על ידי כל מחשבה דיבור ומעשה שלנו, והכל החל מיום נפלא זה בו ניתנה לנו התורה. "אי לאו האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא". זוהי הארת פנים שצריכה לשבר כל עצבות וכל טמטום, היא צריכה לבקע כל חומת חשכות וריחוק, "כי מי גוי גדול אשר לו אלוקים קרובים אליו כה' אלוקינו". כאלו זכויות, כאלו מתנות, בשפע בלתי פוסק. לא יתכן להישאר מדוכדך בשל צרה גשמית כלשהיא, אחר שברור שהאוהב הנאמן אינו מפסיק לרגע מלהזרים עליו מעיינות הטבה שאין דוגמתם.

אסור לנו להתרגל, אסור שמעמד הר סיני יתיישן ויזדקן אצלנו! שיהיו דברי תורה חדשים עליך כאילו היום נתנו" (רש"י שמות יט, א). והרי הם חדשים וחביבים מגודל הנס והפלא שילודי אשה כמונו זוכים למתנה אלוקים נצחית שכזו שכל חפצך לא ישנו בה. והיא שצריכה לעורר לבנו ולחדש כוחנו לחזור ולפנות אליו בכל עת צרה וצוקה, כי הוא טוב ומטיב אשר לא כלו רחמיו ולא כלו חסדיו כאשר עינינו רואות בכל עת ובכל שעה.

בסעודת ההודיה המפוארת נכחו בני משפחתו וידידים קרובים, הוא עמד נרגש והודה בחום על שרשרת הניסים והחסדים הנפלאים שאירעו לו. לאחר שהעסק שהקים נקלע לקשיים עצומים וכבר עמד בפני פשיטת-רגל, סיבב השי"ת ישועה נפלאה בהשגחה פרטית מיוחדת ובאופן של מעל לדרך הטבע. כתוספת נופך למעמד המרומם גם נערך סיום על מסכת שנלמדה ע"י בעל הבית, כולם איחלו 'מזל טוב' לאחר הסיום, אבל כל זה היה רק פרט שולי ונזנח לעומת העיקר הגדול, השמחה העצומה ששוב נעמד בעל הבית על רגליו וחזר לעשרו הגדול...

'התחייב' שמעו ונהענינו הביטו לראות' (ישעיהו מב, יח). מהלך האדם כאן בעולמו של הקב"ה כחרש וכעיוור, אין בעל הנס מכיר בניסו, הוא מוקף בנסים ונפלאות ולבו אטום מלהרגיש בהם. הוא שש ושמח על ריווח של כמה זוזים שזיזים תיכף ומיד ממנו והלאה, ואינו מבין את יקרת הנס של זכיה רוחנית. יכול הוא לסיים מסכת שלמה, רבבות אלפי מילים שכל אחת מהן היא קיום מצוה עשה של 'תלמוד תורה' השקולה כנגד כולם ושכרה כאילו קיים כל התרי"ג מצוות, וכל מעייניו נתונים לריווח קלה ונאבד החולף ועובר בכהרף עין. הלוואי והיה חס אז מעין האושר וההארת הפנים שהוא חס בישועה גשמיית.

מוהרנ"ת מגלה עינינו על מה אנו צריכים להודות בכל לב בכל יום ויום, ועל מה תיקנו לנו חז"ל הקדושים לומר בכל יום 'מוזדים' בתפילת העמידה, כדי שנתעורר להאמין בחסדי ה' עלינו ולבטוח בהם גם להבא ולהתחזק להתפלל לפניו בכל לב בכל מצב שהוא. וכה הם דבריו הנפלאים:

"מעוצם הצרות והיסורין והמניעות שבזה העולם, קשה וכבד על האדם להתקרב לעבודתו יתברך ואפילו להתפלל ולהתחנן ולפרש צערו לפני ה' יתברך גם כן קשה מאד מחמת ריבוי המניעות והיסורים שאוטמים את לבו. ועל כן, עצה גדולה לזה, שבכל פעם יזכיר את עצמו את כל הטובות האמיתיות והנצחיות שעשה ה' יתברך עם אבותינו ועמנו, עם כל אחד ואחד בפרטיות. והעיקר, מה שזכה להיות מזרע ישראל בכלל מקבלי התורה והבדילו מן התועים. כי כל אחד ואחד מישראל אם יסתכל היטב על כל מה שעבר עליו מעוודו יראה ויבין חסדי ה' וטובו ונפלאותיו עליו בלי שיעור" (ליקוטי הלכות כלאי בהמה ד, ד).

מוהרנ"ת מאיר עינינו: **כאשר אתה אומר "על נסִיךְ שֶׁבָּקַל יוֹם עָמְנוּ, הַכוּוֹנָה לַכֶּחָשׁ לְהוֹיֵת יְהוּדִי, וְשִׁגְמָה אֶתְּךָ בְּכָל מִקְבְּלֵי הַתּוֹרָה; גַּם עֲלֶיךָ עִבְרַת חַג הַשְּׁבִעוּת וְקִיבַלְתָּ מַחֲדָשׁ אֶת הַתּוֹרָה.** זוהי סיבת ההודיה העיקרית, וכמהשך דבריו שם: "כי כל אדם כמו שהוא, מאחר שהוא בכלל ישראל ומניח טלית ותפילין בכל יום ומייחד שמו יתברך פעמיים בכל יום ויום, ראוי לו ליתן הודאה ותודה לה' יתברך בכל יום ויום על עוצם חסדו וטובו יתברך עליו שזכה להיות בכלל ישראל מקבלי התורה" (שם).

דבר המערכת

"והשם יתברך יעזור להבין הרמזים מכל הדברים שבעולם, איך להתקרב להשם יתברך על ידם בכל יום ויום, כפי האדם וכפי המקום וכפי השעה. כי כל מה שעבר בעולם; הן למות, הן לחיים, הן ליוקר, הן לזול, הן לעוני, הן לעשר, וכל שאר מיני הרפתקאות וסבובים שעוברים בעולם, בכלל העולם או המדינה, או העיר, או בפרטיות על כל אדם ואדם - הכל הוא רק בשביל זה לבד, כדי לזכר אותו יתברך, על ידי זה דקא. כי הוא יתברך מטבב כל הסבות בחקמתו ורחמנותו, הכל לטובה הנצחית, כדי להפיר אותו יתברך על ידי זה בכל יום ויום, כי הוא גומר ויגמור הכל כרצונו" (עלים לתרופה, מכתב מג).

שוב מתנווד העולם, בעליות וירידות, בפחדים וחששות מבלי לדעת מה יולד יום. וגם בפרטיות, הקב"ה מזעזע אותנו - בני החבורה - בחרדת הדין איומה, לצד רחמיו העצומים המתגלים בכל עת. אך העיקר והכלל: שנכיר אותו יתברך על ידי זה! שלא ניפול לטמטום של מדמה ודמיונות ופחדים אנוש מעוותים ואכזריים, שאין בהם תועלת ותכלית נצחית.

"מלא רחמים" - זהו תוארו של אבינו אב הרחמן! 'מלא', ללא שום מקום לנקודה אחרת מלבד הרחמנות. 'ועל כן ברא את כל הבריאה מתחילת האצילות עד סוף נקודת המרכז של עולם הגשמי, כדי להראות רחמנותו' (ליקוטי מוהר"ן, סד). כל מאורע וכל מצב צריכים להביא רק קירוב ולא ריחוק, כי זו הייתה כוונת הבורא בפעולה זו.

וכאשר נכוון עינינו ודעתנו לכונת רצונו יתברך, יתעוררו עיני ההשגחה עלינו להיטיב ולרחם גם בגלוי, בהמתקת כל הדינים והגבורות הקשות, בנחמה שלימה ובשמחה שלימה.

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

פעם אחת בראש חדש כשהתחילו להתפלל כשדבר רבנו מגנות מדת הגאון אמר: "אמת קען האבן אבות, ער האט א שיינע לונה" - 'למת יכול להיות גאון, יש לו לונה יפה'. דהיינו שאף על פי שהוא מת, עדין יש לו הרהורי גאון ונכבוד.

פעם אחת אמר מוהרנ"ת: "תועבת ה' כל גבה לב", ודחק תבת 'קל', הינו אפלו כשעוסק ועובד את ה' בתורה והפקלה. (ש"ח שרפי קודש')

לתגובות והערות 3323796@gmail.com
ניתן לקבל את הגיליון באימיל מידי שבוע

הדל"ג 7:07 - ניץ החמה 5:29 - מוזיק"ש 8:10
צאת השבת 8:25 - צאה"ש לר"ת 9:00

התנהלות המלחמה - ברמזים!

עשה לך שתי חצוצרות כסף... והיו לך למקרא העדה ולמסע את המחנות

כיום נהוג אצל כל צבאות אומות העולם, שהם מסודרים בקבוצות ופולגות, כשכלל פלוגה יש את הדגל המיוחד לה. וכך גם, יש אצלם אזעקות וסימנים מוסכמים לקבץ את החיילים או להעביר להם פקודות מסוימות, וכן הלאה.

ואת כל זה למדו אומות העולם מעם ישראל, להבדיל א"ס הבדלות, אשר נסעם במדבר סידר אותם הקב"ה לשבטים עם דגלים, וחצוצרות "למקרא העדה ולמסע את המחנות".

וכלשון מוהר"ת בליקוטי הלכות: "לימד אותם שיבינו הרמזים איך להתקבץ על ידי הקולות, כמו שכתוב 'ותקעתם תרועה ונסעו המחנות החונים קדמה ותקעתם תרועה שנית ונסעו המחנות וכו'". ואם באחת יתקעו ונקאלו אליך וכו'". נמצא שהיה להם רמזים איך להתקבץ על ידי סימני הקולות.

וכן המנהג בכל תכסיסי מלחמות הגשמיות, שלמדו מישראל מסדר הדגלים, כמובא בספרים שעיקר קיבוצם על ידי סימנים בחינת רמזים, כגון סימני הדגלים שלהם והקולות של חצוצרות ותופים וכו', שעל ידי זה יודעין איך להתנהג ולהיכן להתקבץ וכו'" (ליקוטי הלכות, נט"ו לסעודה ה, טו).

והנה, כשם שבמדבר ובכל המלחמות, התנהלה המלחמה באופן של 'רמזים' על ידי תקיעת חצוצרות, שעל ידם ידעו והבינו כל העם כדת מה לעשות - כך גם במלחמה הארוכה והתמידיית שיש לנו עם היצר הרע, עד עת בוא גואל, הרי היא מתנהלת גם כן באופן כזה, ע"י רמזים. "כי עיקר הקיבוץ וקיומם במלחמה הארוכה של זה העולם הוא על ידי הרמזים" (שם).

כי כל העצות וההתחזקות של הצדיק האמת, הוא באופן של 'רמזים', שמרמז לכל אחד במקום שהוא, איך להתחזק בעבודת ה'. שהרי א"א לומר בפרטיות לכל אחד ואחד איך להתחזק בכל רגע ורגע, רק הצדיק מגלה לנו לימודים כלליים, שבזה נמצאים רמזים ודרכים נפלאים, שמהם יכול כל אחד להבין לעצמו איך להתנהג במלחמת היצר בכל עת ועת, עד שינצח המלחמה בשלימות, אמן.

סוד המים - "איה מקום כבודו"!

ידי שהטמא טובל בהם, הוא ממשיך על עצמו הארה מהמאמר שתום, בראשית, איה - ועל ידי זה נטהר מטומאות.

והרי לך לשון הזהב של מוהר"ת:

"מבאר גְּדֵבְרֵי רְבוּתֵינו זְכוּנוֹם לְבִרְכָה וּמוֹבָא בְּפִרוּשׁ רַש"י עַל פְּסוּק 'בְּרֵאשִׁית' שֶׁהַמַּיִם קָדְמוּ לְעוֹלָם וְלֹא נִזְכַּר בְּרֵאשִׁית בְּפִרוּשׁ בְּתוֹרָה, וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם מִן הַמַּיִם נִבְרָאוּ, כְּמִבְאֵר גְּדֵבְרֵיהֶם זְכוּנוֹם לְבִרְכָה. כִּי הַמַּיִם שֶׁקָּדְמוּ לְעוֹלָם נִבְרָאוּ עַל יְדֵי בְּחִינַת בְּרֵאשִׁית שֶׁהוּא מֵאֲמָר סְתוּם, וּמְחַמֵּת שֶׁזֶה הַמֵּאֲמָר סְתוּם וְנִעְלָם מֵאֵד, עַל כֵּן הַמַּיִם שֶׁהֵם כָּלל הַבְּרִיאָה שֶׁנִּבְרָאוּ עַל יְדוּ הֵם סְתוּמִים וְנִעְלָמִים בְּסִפּוּר מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית וְלֹא נִזְכַּר בְּרֵאשִׁית בְּפִרוּשׁ, כִּי בְּרֵאשִׁית נִעְלָם בְּרֵאשִׁית שֶׁהוּא מֵאֲמָר סְתוּם.

ועל כן כל הקדשות, ולהפך כל הטמאות, הם במים! כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה שהמים גלולים לקבל טמאה, ולהפך בקדשה כל הטהרות והקדשות הם על ידי מים, על ידי טבילה במים. והדעת מרמז במים כמו שכתוב 'כי תמלא הארץ דעה כמים לים מכסים'. וכן כל השכר והענש הוא על ידי מים, כמו שפרש רש"י באיוב על פסוק 'כי גם ידיו עמים יתן אכל למכביר', משל לנחתום וכו'. כי המים הם בבחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל שמשם דקא יניקת החיצונים בחינת מקומות המטנפים מגדל העלמות וכו' פנ"ל, שמשם כל הדינים והענשים רחמנא לצלן, ומשם כל התקוה והטהרה והקדשה כנ"ל.

ועל כן כל הטמאים אינם עולים מטמאתם כי אם על ידי המים, שצריכין להתעלם ולהסתתר במימי המקוה ועל ידי זה כל טהרתם, כי כל זה מרמז על הבקשה והחפוש א"ה הנ"ל, כי במה שקלקל יתקן, כי כל הטמאות נמשכין מהספרא אחרא שהוא בחינת תהומות, בחינת טבעתי בין מצולה ואין מקמד באתי במעמקי מים וכו', על כן תקונו על ידי המקוה מים שצריך להתעלם שם ולבטל את עצמו להשם יתברך. ואז נעלם בבחינת בראשית מאמר סתום הנ"ל ועל ידי זה כל טהרתו. וזה בחינת צפון מים על ראשי אמרתי ונצתי קראתי שקמ ה' מבור תחתיות וכו', הינו כנ"ל" (ליקוטי הלכות, ראש השנה ו).

נמצינו למדים דבר נפלא:

שכשאנו טובלים במקוה, אנו ממשיכים על עצמנו הארה נפלאה שיהיה לנו כח לחפש ולבקש "איה מקום כבודו", ולדרוש ולחפש איך להתקרב להשם יתברך. אשר ע"י חיפוש זה אנו מתקנים את העבר, ועולים בתכלית העליה!

לפני שבועיים התחלנו לבאר סוד ה"מים" מדוע יש בהם כח לטהר את האדם [וכלל הדברים שנתבאר שם הוא, שהמים קדמו לעולם, ולכן ע"י הטבילה בהם נכלל האדם בשורש העליון שלפני הבריאה]. ולפני שבוע ביארנו לפי זה את סוד המקוה של שבועות [וכלל הדברים שנתבאר שם הוא, שע"י הטבילה במים ממשיך האדם על עצמו רצון חזק להש"י, ובכוח הרצון החזק הזה הוא מתגבר על כל המניעות].

ועתה נבוא לבאר עוד סוד נפלא שיש ב"מים", אשר מחמת זה יש להם כח לטהר את האדם מכל טומאותיו, והוא: סוד ה"איה". ואף שהדברים עמוקים מאד, נשתדל לכתוב עכ"פ ראשי פרקים באופן שיובן בפשיטות בס"ד.

הנה ידוע מה שגילה לנו רבינו בליקוטי מוהר"ן תניינא תורה י"ב, שכשהאדם נופל למקום שנופל, עיקר תיקונו ועלייתו הוא על ידי שיחפש ויבקש "איה מקום כבודו". והרי לך מעט מלשונו הקדוש:

"כְּשֶׁאֲדָם נִפְלָא, חָס וְשָׁלוֹם, לְבַחֲבִינַת מְקוּמוֹת אֱלוֹ, דְּהֵינּוּ לְבַחֲבִינַת מְקוּמוֹת הַמְּטַנְפִים, וְנוֹפֵל לְסַפְקוֹת הַרְהוּרִים וּבְלוּבִים גְּדוּלִים, וְאִזִּי מִתְחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עֲצָמוֹ, וְרוֹאֵה שֶׁרְחוּק מֵאֵד מְכַבּוּדוֹ יִתְבַּרְךְ, וְשׂוֹאֵל וּמְבַקֵּשׁ 'אֵיִה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ, מֵאַחַר שֶׁרוֹאֵה בְּעַצְמוֹ שֶׁרְחוּק מְכַבּוּדוֹ יִתְבַּרְךְ, מֵאַחַר שֶׁנִּפְלַח לְמְקוּמוֹת כְּאֵלוֹ, רַחֲמָנָא לְצַלּוּ. וְזֶה עֵקֶר תְּקוּנוֹ וְעֲלִיתוֹ, בְּבַחֲבִינַת 'יְרִידָה תְּכֵלִית הָעֲלִיָּה', הַמוֹבָא בְּסִפְרֵיִם.

כי איה מקום כבודו זה בחינת הכבוד עליון של המאמר העליון, דהינו ה'מאמר סתום', 'בראשית' כנ"ל, שמשם נמשך חיות למקומות האלו. נמצא לשמבקש ומחפש איה מקום כבודו, בזה בעצמו הוא חוזר ועולה אל הכבוד העליון, שהוא בחינת איה, שמוגדל הסתריתו והעלמו הוא מחיה מקומות הללו, ועכשו, על ידי שהוא נפל לשם, ואזי מבקש איה מקום כבודו. ובזה חוזר ומדבק עצמו לשם, ומחיה את נפילתו, ועולה בתכלית העליה".

נמצא מדברי רבינו, שעל ידי החיפוש והבקשה של "איה", מתחבר האדם אל ה"מאמר סתום" שהוא סוד "בראשית" [אשר 'מאמר סתום' זה מחיה גם המקומות המטונפים] ומחיה את נפילתו ועולה בתכלית העליה.

והנה, ה"מים" של המקוה, הם סוד ההארה של "איה". ולכן, על

פנינים מאירים וחידושים מזהירים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימותיו של הגר"ם שכטנר שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

מהיכל אור שבעת הימים הבעש"ט הקדוש

הצדיקים שמדבקים מחשבתם למעלה יכולים לידע מה נעשה שם

שרפים עומדים ממעל לו וגו' (ישעי' 6, ב). פירוש: "שרפים עומדים" הם הצדיקים שבושר בלבם אהבת הבורא, הוא מחמת ש"ממעל לו", על דרך (אבות ב, א) דע מה למעלה ממך. שתדע כי האדם חלק אלוהי ממעל, וכשהוא מדבק מחשבתו למעלה יכול לידע מה שנעשה למעלה, כי כל הדברים הנעשים למעלה עוברים במחשבתו, כמו שאמר רשב"י (בוהר הקדוש ויח) "אנא סימנא בעלמא". פירוש כל המידות שמעוררים למעלה הם מתעוררים למטה בצדיק. וזהו פירוש שרפים עומדים ממעל לו.

שלימות קיום המצוות שלא יהיה לו התפארות אפילו מעצמו

רבי אומר איזו היא דרך ישראל שיבור לו האדם (אבות ב, א). פירוש

איזוהי דרך ישראל - מאיזה מידות ימנע עצמו, שיבור לשון (בר וריק) ריקות, ועל זה אמר, "כל שהיא תפארת לעושהה", רצה לומר שעושה המצוה בסתר ואין אדם יודע ממנה, אבל הוא סובר במחשבתו שעובד את ה' ויש לו התפארות מזה [בינו לבין עצמו], וכל שכן כשהתפארות "לו מן האדם", רצה לומר שעושה המצוה לקבל התפארות מן האדם, שיאמרו עליו זה הוא ירא אלהים - מכל זה ימנע את עצמו, ואם נתנה כך אזי "הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה", שאז "אין אתה יודע מתן שכרך של מצוות" אלא תעשה שיהיה נחת רוח להבורא יתברך שמו בלי שום תשלום גמול מלקבל התפארות, שאם תרצה לקבל התפארות תדקדק במצוות אם היא קלה אם חמורה שאם היא חמורה תקבל התפארות ואם היא קלה לא תעשה אותה.

אות מב ט-9

לעת"ל ישיגו שע"י המצוות מתדבקים בהש"י ולא יצטרכו לצייון

מצוות בטלות לעתיד לבוא (נדה סא, ב) פירש הבעש"ט זצוק"ל דהענין הוא, כי ישיגו העולם בחינת המצוה ושורש חיות המצוה איך שהוא ממש חיות נפשו להידבק על ידם בחי החיים יתברך. וזה שהשיג אברהם אבינו עליו השלום מצד עצמו כל התורה, אף על פי שלא נצטוו על זה מהש"ת עדיין, רק שהשיג מצד שכלו הקדוש איך שהמצוות אלו הם חיות לנפשו להידבק על ידם בחי החיים יתברך. וזה הפירוש 'מצוות' היינו שם מצוה מלשון 'צייון' זה יהיה בטל לעתיד לבוא, כי לא יכונה אז לשון 'צייון' רק ממילא יהיו רודפים לקיים המצוות, כי תמלא הארץ דעה וכו' והכל ישיגו אז ארחות חיים, וידעו שורש כל מצוה וסודותיה איך הם מאירים באדם ובכל העולמות כולן ומחיינן אותם, ואי אפשר להיות כלל שלימות האדם כי אם על ידם.

אות מב ט-10

הכניסה לבית חולים כשמודדים את החום בשבת

א. הנכנסים עם צורכי רפואה ומזון המועילים לחזק מזג החולה, אין בזה חשש, דהותר אמירה לנכרי לצורך חולה אפילו במלאכה דאורייתא (סי' רע"א וסי' א' וסי' שכ"ה סי' י"ז).

ב. גם קרובי החולה הבאים לעודד ולתמוך, והחולה נצרך לכך, כמו בעל שאשתו יולדת וכדו', מותרים להיכנס ללא חשש. שמקיימים בזה מצות ביקור חולים, כלשון הביאור הלכה (סי' רפ"ד וסי' וכן) שמצוה רבה עושה בהליכתו להחולה שהוא לתועלת ליעצו איך להתנהג בענין מחלתו, וגם לחזק אותו שלא יפול לבו עליו, ע"כ. והותר לומר לנכרי לעשות מלאכה דרבנן לצורך מצוה (ע"פ רע"ב וסי' ש"ז סי' ה'). כי כידוע נחלקו האחרונים אם השימוש במד-חום שאין בו גוף לזה הוא מלאכה דאורייתא או דרבנן, ובשו"ת מנחת יצחק (ח"א סי' כ"ג) כתב, דלענין אמירה לנכרי יש להקל דהולדת כח הזרם בלא הבערה כלל לא הוי רק איסור דרבנן.

ג. בשעת הצורך אפשר להתיר, כי הגוי אינו עושה המלאכה לצורך היהודי שנכנס, ואינו שליח שלו, דאילו זה שנכנס יודע בעצמו שאין לו שום תסמין מהמחלה ואין לו הרגש חום, ומצידו אין צורך למדידה זו ואינו נהנה מכך. והגוי עושה כן רק על דעת בית החולים שהם צריכים לכך כדי שלא יכנסו בבנין אנשים אחרים עם תסמינים, ונמצא שבעצם הגוי הוא רק שליח של הבית חולים, ולזה מותר לומר לגוי למדוד חום בכניסה לבנין כדי למנוע כניסת אנשים אחרים שיש להם תסמינים.

כיום, הכניסה לבית חולים מותנה במדידת חום. בהרבה בתי חולים עומד שומר בכניסה למתחם הבנין עם מדחום דיגיטלי ומודד חום לכל הנכנסים, והבא לבקר חולה בשבת גורם שעל ידי כניסתו עושה השומר מלאכה בשבת.

אם השומר הוא יהודי - אסור להיכנס לבית החולים לצורך ביקור שאינו מונע חשש פיקוח נפש, כי הוא גורם ליהודי לחלל שבת בחינם. ואף אם נחלטי שהשומר בעצמו מותר לו למדוד חום במד-חום כזה, כיון שעל ידי מדידת החום מונע מלהיכנס חולי קורונה במתחם הבנין ומציל מהתפשטות הנגיף, מכל מקום זה שנכנס ויודע בעצמו שאין לו שום דבר מתסמיני הנגיף ואין לו שום הרגש של חום ולא ניתן שבת לדחות אצלו, גורם שהשומר היהודי יעשה מלאכה בחינם. ובאמת שגם השומר יש לו אפשרות למדוד חום במד-חום כספית ואין צריך למדוד במד-חום דיגיטלי.

חולה שצריך לקבל טיפול שאינו בגדר פיקוח נפש, יש לו להביא בעצמו מד-חום כספית ולמדוד לעיני השומר, ואף אם השומר לא ישמע לו וירצה למדוד במד-חום של הבית חולים מותר להיכנס, ואין בזה חשש 'לפני עיור' כיון שאינו עושה שום מעשה בשבילו, ואין צריך לוותר על הטיפול שלו משום מעשה איסור של השני (עי' ברכת משה סי' כ"א).

אם השומר הוא גוי - יש לדון להתיר מכמה צדדים:

א. אין לחוש שעל ידי פתיחת ברז המים יצאו מים מהצינור לתוך הבית, דהצינור הוא מקום פטור, ומותר לטלטל ממקום פטור לרשות היחיד.

ב. מים ששבתו בצינורות הם כשוכתים במקום פטור, ואם הגיעו באמצע השבת לברז הנמצא בחצר מותר לטלטלו בכל החצר, ככל הכלים ששבתו בחצר.

ג. גם בנין מגורים שעשו עירוב חצרות לעצמם מותרים להשתמש במי הברז אף אם הצינורות נמשכים דרך בנינים אחרים, כי מים אלו שבתו במקום פטור.

ד. כפי האמור גם לשיטת האבן העזר דכלים ששבתו בחצר אסור לטלטלם בתוך הבית, מותר להשתמש במי הברז ששבתו בצינורות העוברות בחצרות שלא לעירוב, שאינם כשבתו בחצר, רק כשבתו במקום פטור.

ה. גם חור ניקוז שבבית שנמשך ועובר בחצר משותף שלא עירובו בו, מותר להוריד שם מים, כי הצינור עצמו נחשב כחורי רשות היחיד או כמקום פטור (עי' סי' שמה מש"ב סק"י מחלוקת ראשונים בחורי ה"ה הנמוך מ"י טפחים) ואינו נחשב כחלק מחצר המשותף. ואף אם הצינורות נשפכים אחר כך לרחוב שהוא כרמלית אין לאסור, מכיון שנשפך לרחוב רק על ידי כח שני, כוחו בכרמלית לא גדרו (פ"ס' ש"ז וש"ע סי' א').

רשות הרבים ולא שייך להשתמש בו מצד רשות היחיד, דין החלל כחורי רשות הרבים. ומזה יש ללמוד דגם צינור העובר דרך חצר או בית אינו חשוב כחלק מהשטח שעובר בו, רק כחלק מהשטח שנפתח אליו (ויש סמך לזה בב"ק מט: תודה"ה החופר, כללא דמילתא בור בתי פתחו אזלינן דנחשב הבור כאילו הוא במקום הפתח שם).

הצינורות דינם כמקום פטור

והנה צינורות המים פתוחים להרבה מקומות: למקורות ומאגרי מים, שדינם לפעמים ככרמלית שאינו מוקף מחיצות כד"ן (למי שאינו סומך על העירוב); לבתי מגורים, שדינם כבית דירה; לחצרות, שדינם כרשות היחיד שאינו בית דירה. ולפי זה נמצא דהצינורות עצמם נחשבים כמקום פטור, כי חורי כרמלית שאין בו ד' על ד' טפחים דינם כמקום פטור (סי' שמה סי' י"ז). וכן חורים שבין שני בתים ושני חצרות שלא עירבו ביחד דינם כמקום פטור ומותר לשני הבתים והחצרות להשתמש בו ובלבד שלא יחליפו (סי' שע"ב סי' י"ז). וכתב החזון איש (סי' מס"ב) דגם אם יש באמצע צינור גדול שחללו ד' על ד' טפחים, כיון שאין בפתחו ד' על ד' טפחים חשוב מקום פטור.

לפי יסוד זה שהצינורות נחשבים כמקום פטור, נרוויח שבזמננו אין חשש להשתמש במערכת המים והביוב כדלהלן:

השימוש במערכת המים בלי עירוב

בחצר אחר שלא עירבו בו, דמותר לטלטלם מחצר לחצר אבל לא מחצר לבית (סי' שע"ב סי' א'), ואם כן מים אלו מותר לטלטלם רק בחדר המדרגות שבבנין, אבל אסור להכניסם מחדר המדרגות שדינו כחצר משותף לתוך הבית.

ד. לפי שיטת האבן העזר דכלים ששבתו בחצר והכניסוהו לבית בשבת אסור לטלטלם בתוך הבית כי אם בד' אמות (מובא בב"ה"ל שם ד"ה ש"א). אם כן אם מי הברז שבבית נמשכים דרך צינורות העוברות בחצרות שלא עירבו אסור לטלטל המים בבית כי אם בתוך ד' אמות, מכיון שהמים שבתו בצינורות אלו בבין השמשות, ונמצא ששבתו בחצר.

ה. חור ניקוז שבבית הנמשך ועובר בחצר משותף שלא עירבו בו, יש מקום לומר שאסור להוריד שם מים, כיון שמוציא מהבית לחצר. ולפי זה, אלו שאין סומכים על העירוב אינם יכולים להשתמש במערכת הביוב שבבית הכסא, שהצינורות יוצאות לכיוון החצר או לחדרי מדרגות, וכשמודדים המים הרי מוציא מהבית לחצר.

טעם החששות הנ"ל

כל חששות הנ"ל הוא לפי ההנחה דצינור העובר דרך בית או דרך חצר נעשה כמוהו, דמים השוכתים בצינור העובר דרך חצר דין המים ככלים ששוכתים בחצר, ומים השוכתים בצינור העובר דרך בית, דין המים ככלים ששבתו בבית. ויש להביא ראיה למהלך זה, ממה שכתב הביאור הלכה בסימן ס"ו (סי' ג' ד"ה ארבע) בשם התוספות שבת, דחדר קטן בתוך חדר גדול, אפילו אין בו ארבע על ארבע אמות מנתיחין בו עירוב, דסליק הקף הקטן והוי כאילו מונח בחדר גדול. ואם כן גם צינור זה אף שאין בו ד' על ד' אמות סליק הקיפא דידיה והוי כאילו מונח בחדר גדול.

דוחה טעם הנ"ל

אבל הנחה זו אינה צודקת, כיון שאין גישה להמים שבחלל הצינור מהבית או מהחצר שעובר דרכו, ורק דרך הברז או דרך מאגר מים אפשר להגיע לתוך חלל הצינור, אין הצינור נחשב כחלק מרשות שנמצא בו. ורק בחדר קטן שבתוך חדר גדול יש מקום לומר כן, שהחדר הקטן נחשב כחלק משמשי החדר הגדול, וכמו ארון המונח בתוך החדר, אבל צינור סתום שאי אפשר להגיע לחללו אינו נחשב כחלק מהרשות שנמצא בו (וע"ע בשו"ת מנח"י ח"א סי' ח שביאר דחדר הקטן שם עומד להיטת, זה בודאי לא שייך לומר בצינור).

וכן מבואר בסימן ש"ה (סי' ויג) דחורים שבכתלים אם הם פתוחים גם לצד רשות היחיד דינם כרשות היחיד, ואם סתומים כלפי רשות היחיד ופתוחים אך ורק כלפי רשות הרבים דינם כרשות הרבים. ואילו על גבי הכותל לעולם דינם כרשות היחיד (שם סי' א'). הרי דאף שהשטח שעל גבי הכותל נחשב כרשות היחיד, והכותל עצמו נחשב כרשות היחיד, מכיון שהחור שבכותל פתוח רק כלפי

דין שאיבת מים ושפיכתם בזמניהם השבוע למדנו בסימן שע"ו דין שאיבת מים מבזבז מי גשמים, והוא: שהיה מצוי בימי קדם בכל חצר בור שבו היו אוגרים מים בימות הגשמים, ומים אלו שימשו לשתיה ולכל צורכי הבית למשך השנה, ואם הבור נמצא בחצר שבין שתי רשויות שלא עירבו בו היה אסור למלאות ממנו בשבת רק על ידי תיקון, שאסור לדלות ממים ששבתו בבין השמשות ברשות חבירו ולהכניסו ברשותו ללא עירוב חצרות.

גם נתבאר בסימן שע"ז דין שפיכת מי שופכים מהבית לחצר המשותף, דכדי להתיר לשפוך את המים בשבת היו צריכים יושבי הבתים לערב ביניהם, כי אם לא עירבו ביניהם חל איסור לשפוך את המים לחצר.

החששות בזמננו

בזמננו נשתנו פני הדברים, והמים נמשכים ממקורות וממאגרי מים דרך צינורות לברז שבתוך הבתים, ונשפכים כל מי השופכים שבבית דרך צינורות המתחברות למערכת הביוב. ויש לברר: האם יש חשש איסור בפתיחת ברז המים שבבית במקום שאין עירוב? וכן, האם יש איסור להוריד מי השופכים לצינורות הנמשכות מחוץ לבית? כמו כן, מי שאינו סומך על העירוב ולא עשה עירוב חצרות, האם עליו להקפיד גם מדברים אלו? ונברר מה החששות בזה:

א. על ידי פתיחת ברז המים גורם להעביר מים מהצינור לתוך הבית, ואם הצינור עובר דרך חצר שאינה מעורבת, נמצא שמעביר מים מחצר משותף לבית ללא עירוב. וגם אם פעולת ההוצאה נעשה על ידי הסרת מחסום, שעל ידי שמסבב הברז מאפשר למים העומדים לזרום, הרי זה נחשב כמוציא ומעביר בידיו ממש, כמבואר בר"ש" בחולין (לא. בד"ה בכח) ובד"ר רמב"סנהדרין (ע"ג). שאלו המים הנוגעים במחסום ומתנועעים על ידי הסרת המחסום נחשבים שהולכים בכח ראשון, ולפי זה אם הברז צמוד לקיר שבחצר נמצא שמעביר בכח ראשון מחצר לבית.

ב. בעמדת מים לנטילת ידיים שניצב בחצר משותף, וצינורות המים נמשכים אליו דרך בית פרטי, יש לחוש שהמים שבתו בבין השמשות בצינורות שבבית, ובאמצע השבת כשפותחים הברז המים יוצאים לחצר משותף. ולפי פסק המשנה ברורה (סי' שע"ב סק"ט"ז) דכלים ששבתו בבית והוציאם לחצר שאינה מעורבת אפילו דרך היתר, אסור לטלטלו בחצר כי אם בד' אמות, אם כן מים אלו ששבתו בבית אסור לטלטלם בחצר.

ג. בנין מגורים שעשו עירוב חצרות לעצמם, אמנם מי הברז שבבנין נמשכים דרך צינורות העוברות בחדרי מדרגות וחצרות מבניינים אחרים, אם המים שבתו בצינורות אלו בבין השמשות, ובאמצע השבת הגיעו המים לתוך הבנין - לכאורה דין מים אלו ככלים ששבתו

רבי יוסף יוסקא חתן רבינו ז"ל

"שמעתי שלמדת היום..."

השיחה הנוראה של רבינו ז"ל מענין 'בן ותלמיד' המבואר בליקו"מ (ח"ב סי' ס"ח) נתגלגל ע"י חתן רבינו ז"ל ר' יוסף יוסקא כמבואר בחיי מוהר"ן ז"ל:

"והתחלת השיחה הנ"ל מענין 'בן ותלמיד', התחיל על ידי שנכנס מחדרו לחדר השני שסמוך לביתו הגדול, ועמד אצל הפתח שיצא משם מחדרו, ומצא אותנו עומדים לפניו, היינו אותי וחברי, וחתנו ר' יוסקא ע"ה, והתחיל לדבר עם חתנו, ואמר לו: שמעתי שלמדת היום! והתחיל להוכיחו באהבה שיחזיק בלימודו. ואמר לו: הלא טוב ויפה כשלומדים תחילה, ואחר כך הולכים לשוק לסחור וכו'.

"הלימוד שלי הוא חידושי!"

"ואחר כך ענה ואמר: הלא גם אנכי לומד גם כן, והלימוד שלי הוא חידושי! והתחיל להתפאר את עצמו, וענה ואמר: אני יכול ללמוד, אני יכול להראות ללמדן הגדול שבגדולים, שעדיין אינו יכול ללמוד כלל, ואינו יודע כלל. וכן להיפר, אני יכול להראות להקטנים שקרובים להשם יתברך ולהתורה וכו'. ונכנס משיחה זו לתוך שיחה הנ"ל, וגילה כל הענין הנאמר שם מענין 'בן ותלמיד', מה שדרי מעלה שואלים דייקא 'איה מקום כבודו', ולהיפר דרי מטה אומרים 'מלוא כל הארץ כבודו', עיי"ש והבן היטב" (חיי מוהר"ן סי' מ"ז).

עת לדבר ועת לשמוע

ביום א' ה' לחודש אב שנת תקס"ו נסע רבינו ז"ל על הדרך למעודודיבוקא או לטשעהרין (כמ"ש בכוכבי אור אנשי מוהר"ן (אות כ"א) ובאבניה ברזל שיחות מרבינו ז"ל (אות ל"א)) וגילה אז למוהר"נ ולר' נפתלי ז"ל הסוד הכמוס מענין ביאת הגואל. היה זאת בעת שנסע רבינו ז"ל על הדרך (מעיר לאדיזין לעיר טעפליק), רבינו ז"ל ישב על עגלה בויד בלע"ז, וישב אז גם חתנו ר' יוסף ז"ל סמוך ודבק אליו ממש, וגם שני אנשים מטעפליק עמדו אז על מדרגות העגלה (שיטיג), מזה אחד ומזה אחד, ופניהם לאדמו"ר ז"ל בכל עת הנסיעה, וקולו ז"ל בעת שדיבר כל זאת נפסק בנפלאות כאלה, עד שלא נודע כלל לחתנו ולשני האנשים הנ"ל אם הוא מדבר עם מוהר"נ ור' נפתלי ז"ל, שישבו לנגדו. ושמעתי זאת מפי כמה אנשים, וגם מאבי הכ"מ ששמעו מפי הנ"ל, אשר היו רגילים לספר זאת בכל פעם" (כוכבי אור אנשי מוהר"ן בסיפורי נפלאות מרבינו אות כ"א).

ורבינו ז"ל הזהיר אז את מוהר"נ ואת הר"ר נפתלי שלא יספרו זאת לשום אדם, ועל חתנו ר' יוסקא אמר רבינו ז"ל: עליו אני ערב ואחראי! וכשרצה א"כ מוהר"נ לחזור איהו דיבור עם הר"ר יוסקא ראה שאינו יודע כלום, רק סיפר שזאת שמע, שרבינו ז"ל אמר לבסוף: אילן עם ענפי זהב, "א ביום מיט גילדענע בלעטער" (אבניה ברזל שיחות מרבינו ז"ל אות ל"א, ושיש"ק ח"א אות תקכ"ב).

התגלות התיקון הכללי

גם שמע הר"ר יוסקא מרבינו ז"ל אודות התיקון הנורא והנפלא "תיקון הכללי" כמ"ש בימי מוהר"נ ז"ל: "באותו העת קודם שבאתי אליו, אמר התורה הזאת הנדפסת בספר הראשון בסימן ר"ה המתחלת 'תיקון למקרה לילה לומר עשרה קפיטל תהלים' וכו', ואני הייתי אצלו בשעה שאמרה. אחר כך ביום ו' הנ"ל גילה לי חתנו ר' יוסקא ז"ל מעט מהתורה הנ"ל כפי הבנתו, ואחר כך דיברתי עמו ז"ל בעצמו מזה, ובאר לי הדבר קצת וכתבתי הענין מיד, כמו שנדפס עתה בסימן הנ"ל" (ימי מוהר"נ ח"א סי' ט').

על שולחן המלך

"אחר כך דיברנו עמו קצת, ואחר כך סיפר לפני ולפני חתנו ר' יוסקא ז"ל מעשה נוראה מענין 'מזל טוב מזל טוב' (הנמצא בחיי מוהר"ן סי' פ"ב). ואחר כך ציוה שאנחנו נאכל עמו יחד, כי המנהג היה בעת שישיבו אצלו שבוכל לא אכל עמו יחד, רק לפעמים כשהיה איהו עת רצון ובדיחא דעתיה היה מצוה שנאכל עמו יחד. ואז בלילה הנ"ל היה גם כן שעת רצון ושמחה קצת, וצויה שנאכל עמו ואכלנו יחד, הוא ז"ל וחתנו הנ"ל, ואנכי" (ימי מוהר"נ ח"א סי' ט"ז).

ושפנתם לבניה ודפרת בם

שמעתי פעם מאבי מורי ע"ה, שאמר למאן דהו: 'גם אם תצטרך לסובב בין בני העיר לאסוף תרומות בשביל לשכור אדם שילמד עם בנך, כדאי הוא הדבר'. והוא דבר פשוט ומובן לכל, כי הרי הוא צריך להשיג עבור בנו עשרות אלפים עבור נישואיו, ויש המומן העם שכל נישואי בניהם הוא ע"י עזרה מנדבי עמנו גומלי חסד - אם כן ייקח בחשבון עוד כמה אלפים עבור טובות הנצחית של הבן. [ואגב, אם בנו יצליח בלימודים, יתכן שלעת מצוא הוא יקבל יותר מהצד שכנגד...]. ולכן אם באמת אין האב מוכשר לכך, או שאין באפשרותו ללמוד עם בנו - עליו לשכור תלמיד חכם בדמים, שיטייע להתקדמות בנו בלימודים.

הכלל הוא, שכל דבר הבא ביגיעה, אין עליו קטרוגים. והדבר חשוב ומעולה פי כמה אם הוא בא ע"י יגיעה, ולא כשהשיגו בקלות וללא יגיעה, כמו שאמרו חז"ל: "תורה שלמדתי באף - נתקיימה בי".

כשנשבה ארון ה' ע"י הפלישתים, בימי עלי הכהן, היה הארון נודד ממקום למקום, כי בכל מקום שהגיע הארון אצל הפלישתים, פרצה שם מגיפה. בראותם כי יד השם קשתה עליהם, כמובא בתנ"ך (שמואל א' פרק ה), החליטו להחזיר את ארון האלקים לישראל, ושימו אותו על עגלה חדשה, והפרות אשר משכו את העגלה הלכו לבדם מבלי שיובילו, והם בעצמם ישרו את דרכם לצד ישראל, כמסופר בתנ"ך שם. אמנם, לאחר שבא בגבול ישראל, פרצה מגיפה בישראל (שם פרק 1). ומובא, שסיבת המגיפה הייתה, מפני שלא הייתה דרישה מספקת מצד ישראל לארון האלקים. הם היו צריכים להרעיש עולמות, לא לנוח ולא לשקוט, לדרוש ולבקש שארון הקודש ישוב למקומו. ומאחר שהארון שב ללא בקשה ודרישה מצד ישראל, התגברו עליהם הקטרוגים.

וזה לשון המדרש (ב"ר נד ד): "אמר הקודש ברוך הוא, אילו תרנגולתו של אחד מהם אבדה, כמה פתחים היה מחזור עליה להביאה. ארוני בשדה פלישתים שבעה חדשים, ואין אתם משגיחים בו". עבור כך נעשו. ואין ספק, כי אילו היה הארון חוזר בכח תפילתם ודרישתם של ישראל, היה מביא עמו המון ברכות וישועות ומתנות טובות לעם ישראל.

ובמיוחד בענין חינוך הבנים, צריכים לדעת, שאין הבנים גדלים מאליהם בתורה ובדרך ארץ, אלא צריך לעמול ולהתייגע ללא הרף, לעשות ולפעול, ולהתאזר בהרבה סבלנות, ולצפות ולהתפלל הרבה לישועת ה' שאמנם היגיעה תעשה שבח ופירות.

כי הילדים דומים לפרדס של אילנות רבים ושונים, שכל אילן ואילן זקוק לטיפול מיוחד ושונה: את האחד צריכים ליישר, השני זקוק לריסוס שלא יזיקוהו הזבובים והפרעושים, השלישי זקוק לתוספת מים, ואילו האחר זקוק לנקיון יסודי, היות שתולעים כבר נטפלו אליו. ויש אשר אילן אחד טעון טיפול כמו כלם יחד... אך בכל אופן כשמעבדים היטב את הפרדס, רואים פירות מבורכים בעז"ה, ו"עובד אדמתו ישבע לחם" (משלי י"א).

קירבה יתירה נודעת בין הגה"צ רבי אברהם אלי' מייזעס זצ"ל [מקפנים גאב"ד מינסק ואח"כ ראש ישיבת 'תורה ויראה' בעיה"ק ירושלים ת"ו, נלב"ע י"ח סיון תשכ"א], לבין חסידי ברסלב בדורו. הדבר החל בשבתו בעיר קרימענטשוק, שם נתווה לעבודותיהם הנשגבות של אנ"ש דשם, ולימים היה מספר ברוב התרגשות על זעקותיהם בוקעות-הלב בהתבודדותם בשדות הסמוכות לקרימענטשוק. הדבר עשה עליו רושם רב ואף הצטרף אליהם פעם בנסיעתם לקיבוץ ראש השנה על ציון רביז"ל.

ימי חייו של ר' אברהם אלי' זצ"ל לא עברו על מי מנוחות, הוא התענה בייסורים קשים וגלה על פני מדינות רבות, אך בכל מקום שהופיע מסר את נפשו לתקן את בדקי העיר ולהעמיד את יסודות הדת על תילן. לאחר מלחמת העולם השנייה הביאתו ההשגחה העליונה למדינת צרפת, וגם שם הרבה פעלים לתורה והקים מקוואות טהרה ועמד בראש מוסדות חינוך בארץ לא זרועה זו.

הגה"ח ר' אליהו חיים רוזין זצ"ל סיפר לי עובדא מאלפת על פעליו של רבי אברהם אלי' באותה תקופה:

בין הפליטים מארצות אירופה שגלו למדינת צרפת היה ילד צעיר שהוריו נספו בשואה, והוא נשאר ללא גואל. רבי אברהם אלי' מצא אותו שם, ואספו לביתו וגידלו כאחד מבניו. עם כל עסקנותו הגדולה והעצומה בה היה שקוע למעלה ראש - עם כל זה לא היסח דעתו מהילד שהביא לביתו. הוא ניסה להשיג עבורו מלמד פרטי שילמד עמו בכל יום, אולם במקום שהותו אז, לא מצא אדם כזה. ונטל איפוא רבי אברהם אלי' על עצמו את המשימה הזאת, וחרף עיסוקיו הרבים, הקדיש שעתיים בכל יום עבור התקדמותו של הילד. כעבור זמן התבטא רבי אברהם אלי' לרבי אלי' חיים, כי בסופו של דבר נתברר לו שבתקופה טרופה זו כמעט ולא הספיק ללמוד כלום לעצמו, אבל על סדרי הלימוד עם הילד היתום לא יכל לוותר, ולבסוף נוכח לראות שבזכות קביעת העתים עם הילד עלה בידו ללמוד אז הרבה יותר מכל שאר הספקי הלימוד שלו...

על האב לשתף פעולה בכל לימודי בנו. מן הראוי שבין לימודיו יקבע האב לעצמו גם את לימודי בנו, כדי שיהיה מוכן תמיד לדבר עמו בדברי תורה שלומד, ולתהות על קנקנו ולעקוב אחר התקדמותו בלימודים. אם בנו לומד מסכת מסוימת יקדיש האב חלק מזמנו ללימוד מסכת זו, ובינתיים יצא גם הוא נשכר, שירכוש לעצמו ידיעה גם במסכת זו.

אכן, כל אחד עסוק בשיעוריו הקבועים וסדרי לימוד בכולל, אך האם יש דבר חשוב יותר מלדאוג לרמת הלימודים הטובה של בניו, שזה היסוד לכל חייהם!? יתכן שיש לכך דין קדימה על כל שיעוריו ולימודיו. הוא צריך להכין עצמו שיוכל בשבת קודש לבחון את בנו כיאות, בחיות, ולא לנמנם באמצע, ועל ידי כך יעמוד היטב על מצב לימודיו וידע מה יש לתקן, ובהזדמנות זו לחדד את שכלו ולכווננו בדרכי הלימוד בנועם תורתנו הק'. או שיכין את בנו לשיעור של השבוע הבא, כדי שבעת שיושב לפני המלמד או המג"ש יהיה מוחו פתוח להבין את הנלמד ויוכל להתרכז בכל זמן השיעור.

אמנם, יש כאלו שחשים שאינם מסוגלים ללמוד עם בניהם, מסיבות שונות, כמו למשל שמיגיעים בשעת לימודם עם בניהם לידי כעס - דבר שפוגע מאד בבן כשפני האב הם זעופות ח"ו בעת הלימוד, שהצוקול אז הוא יותר מהתיקון - ואז ודאי שכדאי יותר למצוא, ואפילו לתורה סכום הגון, אברך תלמיד חכם שיקדם את בנו, והדבר יהיה לו לתועלת רבה לנצח.

<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' חיים ישעי' נתן שליט"א להגל אירוסים בנו הבה"ח שמעון נ"ו כשעטרם בע"ג</p> <p>בה"ה ה'ה' ר' יוסף שווארץ שליט"א הי"ד ר' יחיאל לבנת ב"ת נאמן ב"ר ישראל ברוך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' יוסף יוסקא שליט"א להגל אירוסים בתו הבה"ח שמעון נ"ו כשעטרם בע"ג</p> <p>בה"ה ה'ה' ר' יוסף שווארץ שליט"א הי"ד ר' יחיאל לבנת ב"ת נאמן ב"ר ישראל ברוך רביה"ק זיע"א</p>
---	---

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמן שווארץ שליט"א בעמ"ס 'איצרות עלים לתרופה'.